

54
1962-2016

**Vereniging
Nederlands Nieuw-Guinea
Militairen 1945-1962**

29 september 2016
Herdenking bij het Papua monument op
Landgoed Bronbeek in Arnhem

pag 27

Nieuwsbrief
16^e jaargang nr. 54 - augustus 2016

Colofon

De doelstelling van de Vereniging Nederlands Nieuw-Guinea Militairen 1945-1962 is het bevorderen van de onderlinge contacten tussen de militairen, die in de periode 1945-1962 in de Nederlandse Krijgsmacht hebben gediend in het voormalig Nederlands Nieuw-Guinea. Het in de ruimste zin van het woord behartigen van de belangen van die militairen en hun families. Het herdenken van hen die gevallen zijn bij de vervulling van hun plicht, evenals van hen die, ten gevolge van, ongevallen of ziekten tijdens militaire dienst zijn overleden. De Vereniging Nederlands Nieuw-Guinea Militairen is aangesloten bij het Veteranenplatform.

Beschermheer, tevens adviseur: Luitenant-generaal C.J.M. de Veer b.d.,
Voorheen Inspecteur-generaal der Krijgsmacht en der Veteranen.

Algemeen adviseur: Kolonel L. Habraken b.d.
Voorheen directeur van het Veteraneninstituut.

Lid van verdienste: J. Peperkamp

Ereleden:

A.S. Poortvliet
H.P. Willemsen
D. Willemsen-Hens
A. Dielemans

Bestuur:

C. Aarts, voorzitter (Rijen),
C. Drost, secretaris (Koog a/d Zaan),
H. Vos, 2e secretaris (Kerkdriel),
J.H. van Hensbergen, penningmeester (Arnhem),
C. van Vliet, organisatie Reünie (Winkel),
A. Dielemans, organisatie Nieuwjaarsreceptie (Roosendaal),
A.J. Bouterse, voorzitter Sociale commissie (Schagen)
M.P. Leijts, défiles Wageningen en NLVD (Oosterhout)

Contact

Secretariaat: C. Drost
Brouwersveld 2, 1541PG Koog a/d Zaan, tel. 075-6160779, mob. 06-22332531
E-mail: info@vnngm.nl

Website: www.vnngm.nl

Redactie Nieuwsbrief: J.H. van Hensbergen
Ravelstraat 4, 6815 HB Arnhem, telefoon 06 53199548
E-mail: hensaradvies@jaapvanhensbergen.nl

Copyright: Tegen overname van artikelen bestaat in principe geen bezwaar, mits hier vantevoren toestemming voor is verleend en duidelijk in de uitgave wordt vermeld. Geplaatste foto's komen uit privé collecties tenzij anders vermeld. De inhoud geeft niet noodzakelijkerwijs de mening van bestuur en/of redactie weer. Bestuur en/of redactie kunnen daarom niet aansprakelijk worden gesteld voor de inhoud van de geplaatste artikelen. De redactie behoudt zich het recht voor artikelen te weigeren of te redigeren.

**Sluitingsdatum kopij Nieuwsbrief nummer 55:
10 november 2016**

Augustus 2016

Van de voorzitter.

Vaak is het zo dat als ik dit stukje schrijf het over een activiteit gaat die al voorbij is. Deze keer begin ik met iets te schrijven over wat nog staat te gebeuren.

Zoals u mogelijk weet ben ik naast voorzitter van onze vereniging ook voorzitter van de FIM. De Federatie van verenigingen van Indië Militairen. Wij hebben daar evenals met de VOMI en de Bond van Wapenbroeders collegiale contacten mee. Op de laatste algemene ledenvergadering van de FIM is besloten dat deze eind 2017 ophoudt te bestaan. De enorme terugloop van het aantal leden bij de aangesloten verenigingen heeft tot die beslissing geleid. Niet onbegrijpelijk, als je weet dat het ledenbestand van die verenigingen in hoofdzaak bestaat uit oud Indië veteranen.

Wat dit jaar ook staat te gebeuren is de jaarlijkse herdenking bij het Nationaal Indië Monument in Roermond op zaterdag 3 september.

Elk jaar een aansprekende gebeurtenis waarbij alle in Indië en Nieuw-Guinea omgekomen militairen worden herdacht. Onze vereniging legt daar, samen met de voorzitters van de FIM (Federatie van verenigingen van Indië Militairen de Bond van Wapenbroeders en de VOMI, een krans. Omdat daar dus ook de omgekomen militairen uit Nieuw-Guinea worden herdacht zou het bestuur het op prijs stellen als er, meer nog dan tot nu, Nieuw-Guinea veteranen aan die plechtigheid deel zouden nemen.

Als laatste herinner ik u aan de herdenking bij het Papua monument op landgoed Bronbeek op donderdag 29 september 2016. U kunt, en hebt daar al over kunnen lezen in onze Nieuwsbrieven. Laten we hopen dat de tendens zich voortzet en er dit jaar weer meer belangstellenden zijn dan vorig jaar. En dan toch de onvermijdelijke terugblik. Terugblik op de Nederlandse Veteranendag van dit jaar. Goed weer. Geweldige ambiance. Prima aantal defilanten van onze vereniging. Door het goede weer blijft men niet in de tenten zitten. Men gaat makkelijker "zwerven" over het manifestatieterrein. Iets drinken hier en wat praten daar. En overal kijken. Vandaar dat ik weinigen van u ontmoet heb. Dat hoop ik dus wel te doen bij de komende herdenking in Arnhem.

Met vriendelijke groet van uw voorzitter,

Cees Aarts

Inhoudsopgave

Verhalen uit ons Nieuw-Guinea verleden

pag 03 t/m 18

Leren omgaan met een heftig verleden

pag 03 t/m 07

Een eigen huis

pag 08 t/m 12

Plunjezak

pag 13 t/m 15

De voetballers van Merauke

pag 16 t/m 18

Hans Schmid

pag 19 t/m 21

Van het bestuur

pag 25 t/m 31

In memoriam

pag 24

Nieuwe leden

pag 25

Digitaal aanmelden moet in 2017 beter

pag 25 t/m 26

Voor uw agenda

pag 27

Uitnodiging reünie 2017

pag 28

Ledenbijdrage voor het jaar 2017

pag 29

Boekenrubriek

pag 30 t/m 31

Leren omgaan met een heftig verleden

Doorn biedt ook voor Nieuw-Guinea militairen ondersteuning.

door Ed van Tuijl

Doorn – Als we voor de Nieuwsbrief met Nico Kors en zijn vrouw Ria een interview houden over het fenomeen 'De vrouw achter de veteraan', beginnen zij over De Basis in Doorn.

Enthousiast vertellen ze over de begeleidingsprogramma's van de BNMO die door deze stichting, onder meer belast met veteranenzorg, jaarlijks voor Nieuw-Guinea-gangers worden uitgevoerd.

Hoe zinvol ze die bijeenkomst ervaren. Hoeveel steun ze er aan hebben.

Hoe ook de partners van de veteranen erbij betrokken worden.

"Kortom, we hebben er echt wat aan", vat Ria de lofzang samen.

Niet gehinderd door kennis omdat onze veteranenactiviteiten zich min of meer beperken tot de jaarlijkse reünie in 't Harde en een enkele andere uitnodiging, vragen we door.

Al met al geven de antwoorden meer dan voldoende aanleiding om een poging te wagen nader kennis te maken met De Basis. Onze nieuwsgierigheid is gewekt. We mogen op een woensdag langskomen en vallen met onze spreekwoordelijke neus in de al even spreekwoordelijke boter. Want geloof het of niet. Een van de twee begeleidingsprogramma's voor veteranen uit Nieuw-Guinea die voor 2016 op de rol staan, vindt uitgerekend nu plaats.

"Nee", zegt Jos Morren, onder meer PR man van De Basis, "Niks in scene gezet. Puur toeval dat je ons in deze tijd benaderde. Maar wel handig natuurlijk. Je kunt het verhaal immers meteen in de praktijk toetsen."

Met "ons" doelt hij, naast hemzelf, op William Twiss, de andere gesprekspartner. Maatschappelijke werker maar deze week vooral gespreksleider en begeleider van de groep. In dit geval 46 mannen en vrouwen. Later, als we met deelnemers praten, valt het op hoe vaak ze William citeren.

Hij is duidelijk de man die in deze begeleidingsweek de weg wijst. Terwijl de groep, na de lunch, twee uurtjes voor zichzelf mag invullen, stellen we meteen maar de prangende vraag.

"Kunnen de jongens die indertijd in Nieuw-Guinea dienden, ook te maken hebben met een post traumatisch stress syndroom, kortweg PTSS.? Moeten we dan niet veel meer denken aan bermbommen, zelfmoordaanslagen en dat soort 'grotere' zaken.

"Nee", legt Morren uit. "Dan gaat het uiteraard net zo goed over heftige ervaringen, opgedaan in het voormalige Indië. En zeker ook bijvoorbeeld de jaren '61 en '62 in Nieuw-Guinea. Onderzoek heeft uitgewezen dat onder uitgezonden militairen gemiddeld zo'n vijf procent met PTSS gerelateerde klachten te maken krijgt, waarvoor professionele zorg is gezocht. Dat is een vuistregel en geldt ook voor Indië en Nieuw-Guinea. Maar die klachten kunnen door behandelingen ook weer verdwijnen. Dat gebeurt bij de meeste mensen. We schatten dat slechts één tot twee procent van alle veteranen restklachten houdt. In meer of mindere mate. Om toch kwaliteit van leven te bereiken, zijn er bijvoorbeeld de begeleidingsprogramma's in Doorn.

Overigens houden we ons hier in Doorn niet alleen met veteranen bezig. Zoals de borden bij de ingang van het gebouw al aangeven, voeren we ook projecten uit in samenwerking met geüniformeerde overheidsbedrijven als Politie en Brandweer.

Kortom, een breed werkterrein waar de veteranen een belangrijk onderdeel van uitmaken.

Tweemaal per jaar hebben we het Nieuw-Guinea begeleidingsprogramma. Deze ploeg in juni en straks in oktober de tweede groep. Ongeveer net zo groot."

"Maar", zo vragen we door. "Wanneer lijdt je nou aan PTSS. Het emotioneel reageren als je Nieuw-Guinea tijd ter sprake komt. Kun je dat al een bepaalde vorm noemen?"

"Dat is heel verschillend", nuanceren Morren en Twiss meteen. "Dat je op latere leeftijd sneller geëmotioneerd raakt, heeft doorgaans ook met het ouder worden zelf te maken. Dan worden ingrijpende ervaringen, zoals een uitzending naar Nieuw-Guinea, misschien belangrijker voor je. Ook door ervaringen die je alsnog een plekje wil geven. Niet alles is nog verwerkt dan. Dat is overigens een goede reden om naar Doorn te komen, want het gaat om rust in je leven. Ook in de laatste levensfase. Die rust kan er komen door het gevoel dat je niet de enige bent met verlate emoties. Bedenk daarbij dat dit, op zich genomen, geen PTSS hoeft te betekenen. Heb je wel PTSS dan zul je meestal eerst een zorgtraject ingaan, alvorens aan een begeleidingsgroep deel te nemen. Maar dan heb je het slecht getroffen. Voor de meeste mensen geldt dat het delen van ervaringen met gelijkgestemden al heel veel rust brengt."

Deelnemers moeten sowieso lid zijn van de BNMO. Omdat de Basis de begeleidingsprogramma's uitvoert in opdracht van deze Bond van Nederlandse Militaire Oorlogs- en Dienstsachtoffers. Een onafhankelijke belangenorganisatie voor (ex)militairen en hun partners. De BNMO huist trouwens in een vleugel van De Basis. Net als het veteranenloket. Allemaal onder een dak waardoor een nauwe samenwerking goed mogelijk is.

Twiss: "Dit programma wordt in een week uitgevoerd. Althans van maandag tot en met donderdag. Op de vrijdagochtend gaat de groep weer naar huis. Tijdens het verblijf staan in de ochtenden het voeren van groepsgesprekken op het programma. Ervaringen met elkaar delen. Praten over je problemen. Toch wel het belangrijkste onderdeel van ons project. Zeg maar, het hoofdrecht.

Dat is trouwens een verplicht onderdeel. Van de mensen wordt dus verwacht dat men hieraan deelneemt."

"We werken", vult Jos Morren op zijn beurt aan, " met richtlijnen die al in 2006 zijn opgesteld. Nog altijd een bruikbaar instrument. Zaken benoemen en erover doorpraten.

Laat ik vooropstellen dat wij hier op De Basis er niet vanuit gaan dat we de veteranen van hun PTSS afhelpen. Bij die één procent die restklachten houdt na behandeling, is dat vaak niet meer mogelijk. Maar we kunnen ze wel leren om er zo goed mogelijk mee om te gaan. Om zo feitelijk de kwaliteit van leven wat te verbeteren. Let wel, daarbij vervullen de veteranen zelf ook een rol. Het is namelijk belangrijk dat ze van elkaar leren en naar elkaar luisteren. In de gespreksgroepen moeten ze ervaringen uitwisselen en emoties durven delen over opgedane levensgebeurtenissen. En net zo belangrijk. Ze moeten elkaar praktische adviezen en ondersteuning geven hoe met problemen en spanningen om te gaan. Ons hoofddoel is altijd preventief van aard.

De ondersteuningsgroep is er op gericht te voorkomen dat problemen escaleren of erger worden.

De gespreksbijeenkomsten voor de partners zijn apart. Dat is immers de groep die het probleem kent met een veteraan te moeten leven die PTSS heeft. Hoe vang je die op, hoe ga je ermee om, hoe herken je de verschijnselen. Dat soort zaken"

De vrouwen van Nieuw-Guinea veteranen genieten van het zonnetje, op het terras van de Basis

“Na die belangrijke ochtendsessie”, vervolgt Twiss, “staat het programma in het teken van inspanning en ontspanning. Tot drie uur kan men samen wat ondernemen of, als men dat wil gewoon op de kamer verblijven. Biljarten. Potje kaarten. Wat kletsen op een bankje in de tuin. Mogelijkheden genoeg. Om drie uur vervolgen we het programma met vooral sportieve activiteiten. In de fitnesszaal, een potje volleybal of gewoon een fikse wandeling. Onder het motto gezonde geest in een gezond lichaam. Dus wel weer een door ons georganiseerd dagdeel maar niet, zoals in de ochtend, verplicht om aan deel te nemen. Dat geldt ook voor de creatieve activiteiten. ”

Als afronding van ons gesprek krijgen we een rondleiding door het gebouw dat drie jaar geleden werd geopend. Pal tegenover de marinierskazerne. Met zicht op de, in onze ogen (te) hoge stormbaantoren. Landelijk bekend. Ooit ontdekte uw verslaggever hier ter plekke dat hij toch een lichte vorm van hoogtevrees bezat!

De Basis is een prachtig gebouw. Wat opvalt is dat bij de nieuwbouw blijkbaar met allerlei zaken rekening is gehouden waar in de jaren daarvoor op de oude locatie ervaring mee is opgedaan. Als we het dan toch doen, dan meteen ook maar goed ook.

Zichtbaar trots leidt het tweetal ons rond. Dit is een faciliteit waarmee je voor de dag kan komen.

“Kijk”, wijst Morren in de spreekruimtes. “bewust gekozen voor ruimtes aan de buitenkant van het gebouw met grote openslaande deuren waardoor je zo, via de tuin, het bos in kunt lopen. Het bos komt hier binnen. Wordt het onderwerp voor een deelnemer te heftig, dan kan hij zichzelf er even in terugtrekken.”

De sportzaal bevat een assortiment fitness apparaten waar menig middelgrote sportschool jaloers op zal zijn. Het restaurant serveert een menu uit, dat in ieder geval niet doet denken aan ons aller Nieuw-Guinea trauma. De Marine kaas.

De hotelkamers zijn netjes, ruim en vooral licht.

Morren: “Ook weer bewust. In dit hele gebouw valt overal volop licht naar binnen.”

Twee deelnemers willen nog wel even vertellen hoe dankbaar ze, als het even kan, elk jaar weer gebruik maken van De Basis.

Toon Dielemans ons gewaardeerde bestuurslid en Wim Elgers, drager van het Bronzen Kruis. Voormalig Marinier-Commando. Voor velen van ons een bekende veteraan.

Wim vertelt hoe hij aanvankelijk actief was binnen het Veteranen Platform en toen best wel wat sceptisch stond tegenover deze opvang van getraumatiseerde oud-militairen.

“Is dat nou wel nodig, zei ik altijd. Totdat ikzelf met PTSS te maken kreeg. Nu kom ik hier al voor het achtste jaar. Ik omschrijf het altijd als volgt. Vooral zo rond de periode van de herdenkingen raakt bij mij de rugzak met psychische zorgen aardig vol. Maar na de week in Doorn ga ik met een rugzak terug die nog maar voor twintig procent is gevuld. De andere tachtig procent heb ik hier achter kunnen laten.”

Wim is binnen deze groep duidelijk de woordvoerder. De belangenbehartiger.

“Zit ook een beetje in mijn karakter. Ik kom nu eenmaal altijd voor een ander

op als dat nodig is. Ik heb een hekel aan de andere kant op kijken.

Nieuwkomers probeer ik altijd zoveel mogelijk te helpen door met hen mijn ervaringen te delen en uit de leggen hoe ik daarmee omga."

Dat een deelnemer aan deze bijeenkomst niet per definitie, zoals Elgers, een Bronzen Kruis ervaring moet hebben, bewijst Toon Dielemans. Hij was van de lichter die met de Grote Beer naar Nieuw-Guinea kwam. "Ik had te maken met een extreme vorm van heimwee. Dat heeft er blijkbaar ingehakt want later kreeg ik met gevolgen te maken."

Ook Toon komt al jaren,

samen met zijn vrouw, naar deze bijeenkomst. "Nee, wat de vrouwen bespreken daar krijgen we niks over te horen. Dat is hier een ongeschreven wet. Ieder zijn en haar eigen programma."

Op onze herhaalde vraag, kan hier een Nieuw-Guinea ganger die denkt daar behoefte aan te hebben, terecht? Neemt Elgers het meteen weer op voor de deelnemer.

"Ik zeg, in principe ja. Denk je nazorg nodig te hebben, meld je dan aan bij de BNMO. Dat kan ook als je met ervaringen zit waarover je gewoon andere veteranen wil horen omdat je geen weerklank meer vindt in je eigen omgeving. Dan voorkom je misschien ook wel klachten en in elk geval een hoop onrust. Dat is dan misschien niet zo ernstig als met een zware aandoening als PTSS. Maar daardoor zeker niet minder ingrijpend. Ik weet als geen ander hoe belangrijk het is dat je die aandacht en eventuele hulp krijgt omdat het gaat om de kwaliteit van jou leven."

Website BNMO: www.bnmo.nl

Website de Basis: www.de-basis.nl

Informatie over deelname aan begeleidingsprogramma's

Servicedesk de Basis, -servicedesk@de-basis.nl 034 34 74 200

Een eigen huis

Terugblikken met Judo Peperkamp
door Ed van Tuijl

2

Berghem – “Een eigen huis. Een plek onder de zon.”

Het was de grote doorbraak van René Froger.

Maar het was heel veel jaren eerder een wens die wij, Nieuw-Guinea gangers best wel hadden.

Niet die plek onder de zon. Dat zat wel snor. Meer dan genoeg zelfs. Nee, dat eigen huis. Daar ging het om. Voorbestemd om een jaar kazerneleven mee te maken, werd wel eens verlangend gedacht aan een koffieadresje. Waar je 's avonds gewoon even op visite kon. Wat kletsen, wat drinken. Even niet die kazernesleur. Even wat privacy.

Het was weinigen van ons gegeven. Op een enkele bofkont na. Judo Peperkamp, ons lid van verdienste, was zo'n bofkont. Die had gewoon een aantal burgeradresjes. Die kwam zijn avonden wel door.

In zijn riante tuin in Berghem, waar menig sprookjesbos een puntje aan kan zuigen, blikken we onder het genot van een kopje koffie terug in zijn Merauke verleden.

Terwijl een roodborstje bijkans op ons kopje komt zitten, steekt hij van wal.

“Ik kwam als infanterist”, dus zeg maar als ‘soldaat’, in Merauke aan. Maar ik had in het vliegtuig bedacht dat ik maar moest vertellen dat ik eigenlijk helemaal niet zo goed kon lopen. Dat ik last van spataderen had. Misschien hadden ze dan wat anders met me voor. Dus ik zeg bij de kennismaking met kapitein Snoeck.

“Kapitein, ik heb vrij veel last van spataderen.”

Hij kijkt me met die staalblauwe ogen aan en vraagt: “Kun je typen?”

Ik antwoord: “Ik ben in het burgerleven gemeentebestuurder, Kapitein. Als er één beroepsgroep is die met een typemachine overweg kan, dan is het wel het ambtenarenkorps.”

“Mooi”, zegt ie. “Meld je maar bij Donlou op de administratie. Misschien heeft die wel iets voor jou.”

Dat had Donlou inderdaad. De Lucht-en Zeetransport Officier, ofwel de LZTO ging repatten. Hij werd opgevolgd door sergeant Dielen. Maar die man moest wat hulp hebben. Dus ik werd: ‘Toegevoegd LZTO’

Voor ik het goed en wel beseftte, zat ik op mijn eigen plekje op de administratie en ging over alles wat met post en vervoer te maken had. Over land en over zee.”

Kortom, Peperkamp toog twee keer per week naar de strip als er een Dakota van de Kroonduif of de luchtmacht landde en maakte de nodige douanepapieren in orde. Hij nam ook de post mee en leverde die af bij het plaatselijke postkantoor. De post voor de kazerne nam hij dan meteen mee.

“Maar als ik met de dikke Daf ging, dan nam ik ook eventuele passagiers mee om ze af te zetten bij het KLM hotel.

Naast het luchtvervoer was ik verantwoordelijk voor de vrachten die overzee kwamen. De lading van de KPM boten controleren op eventuele schade. Verzekeringen regelen. Zorgen dat de koppelbaas genoeg koelies had om het schip

te lossen. Daar kregen ze dan wat geld voor. Je moet je voorstellen. Dat lossen ging nog op de ouderwetse manier. Zak over de schouder en zo met de vracht naar de kade sjouwen. Zwaar werk." Kortom, Judo kwam veel meer onder de Kotta bewoners dan de andere kazernebewoners. En leerde zo veel meer burgers kennen, waar hij wel eens kon gaan buurten.

"Maar ik ondernam ook van alles. Zo besloot ik al snel om mijn motorrijbewijs te halen. Dat was in Merauke immers een fluitje van een cent. Het moeilijkste was de theorie uit je hoofd te leren. De praktijk stelde niks voor.

Een Papoeapolitie ging achterop zitten en zei, rijd maar een stukje. Daar ging

je dan, over meest onverharde wegen waar je amper verkeer tegen kwam. Op een gegeven moment zegt hij: Probeer eens 'n achtje te rijden.

Ik doe dat en ik hoor: "Prima, je bent geslaagd. Rij maar terug naar het bureau."

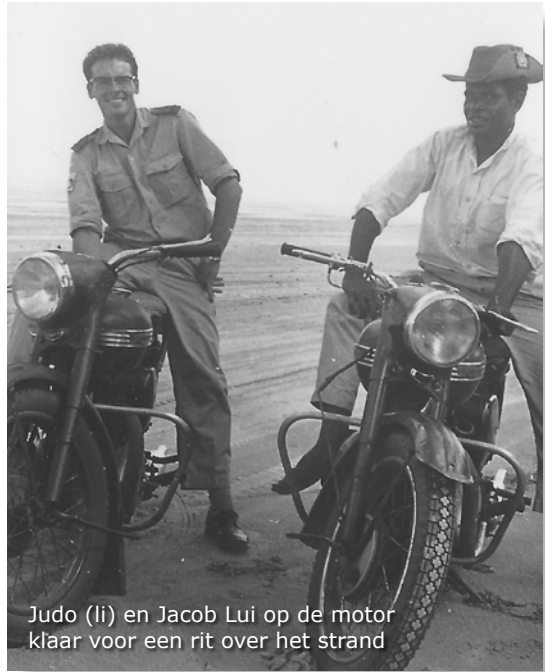
Ik had ondertussen Jacob Liu leren kennen. We werden vrienden. Dus zo kon het gebeuren dat ik regelmatig bij hem thuis over de vloer kwam. Probleem was alleen dat zijn vader altijd met een borrel klaar stond. Of ik wilde of niet, ik moest een borrel achteroverslaan. Maar ik was helemaal niet van de borrel. Ik heb menig glaasje stiekem over de lemen vloer uitgegoten. Ze woonden in zo'n huis van stalen golfplaten."

De toegevoegde LZTO was overigens niet helemaal vrijgesteld van dienst.

"Nee, tijdens alarmpoefeningen moest ik naar ons kanon rennen. De Oerlicon op het voetbalveld. Met een ploeg van zeven man moest dat ding schietklaar gemaakt worden. Ieder om de beurt een handeling verrichten. Kun je nagaan hoe lang dat duurde. Voor we het eerste schot konden lossen zouden we in het echt allang een schietschijf geweest zijn."

Eenmaal zijn motorrijbewijs op zak, ging hij met Jacob nog wel eens leuke ritjes over het strand maken.

Peperkamp moest ook mensen van de plaatselijke waterleiding inschakelen als er op de kazerne iets gerepareerd moest worden. Ook met die mensen sloot hij vriendschappelijke contacten. En met de dochter van een van hen.

Judo (li) en Jacob Lui op de motor klaar voor een rit over het strand

Als hij daaraan terugdenkt, schiet hij spontaan in de lach en vertelt. "Vlak bij de kazerne woonde de familie Pormes. Die hadden een hele knappe dochter van een jaar of 17, 18. Er leek wat op te bloeien. Via vriendinnen kreeg ik altijd berichtjes door. Soms werd er een ontmoeting geregeld. Maar wat denk je. Ze kwam nooit alleen. Altijd waren haar twee broers erbij. Die hielden in de gaten dat ik niet dichterbij kwam dan een meter bij haar in de buurt kwam. Schuifelde ik wat meer naar haar toe dan grepen ze in. Vooruit, op afstand blijven. Kortom, ik heb met dat meisje verking gehad zonder dat we ooit aan lijfelijk contact zijn toegekomen. Zelfs geen aai over haar arm."

Judo speelde in Holland al accordeon. Zijn vader besepte dat hij zijn vrije tijd in Merauke best graag muzikaal zou vullen. Dus werd het, toch behoorlijk zware instrument, doodleuk naar Merauke opgestuurd. Bedankt, pa! Peperkamp: En dat op zich was ook weer aanleiding dat ik contacten met inwoners van Merauke opbouwde. Zo kwam een keer het verzoek van het plaatselijke schoolhoofd of ik tijdens de Pasar Malam zijn koor wilde begeleiden. Ik had het eigenlijk best naar mijn zin in Merauke. Dus toen de overdracht naderde, kreeg ik het idee om er te blijven en in dienst te treden van het gouvernement. Ik had al een vaste aanstelling als commies.

Sterker, ik had zelfs al woonruimte gevonden. Snoeck wilde wel meewerken maar ik moest toestemming vragen aan de brigadecommandant. Het verzoek ging de deur uit en ik wachtte af. Maar de dag voordat we op de KPM boot zouden stappen had ik nog steeds niets vernomen. Ik zeg tegen Snoeck. Hoe zit het nou. Mag ik nou blijven of moet ik mee. De kapitein ging naar de verbindingdienst en stuurde andermaal een bericht naar de brigadecommandant. Het antwoord viel rauw op m'n dak. Niks blijven. Als hij daar wil gaan werken dan moet hij maar eerst naar Nederland en dan op eigen kosten terugreizen naar Merauke. Einde verhaal. Ik kon mooi met de hele club de boot in. "

Oude sobat Jacob (helemaal links) met zijn familie in 2005

Overigens zou zijn reis, via Biak en Hollandia eerst nog een bizar verloop hebben.

Hij vervolgt: "In Hollandia kwam ik met mijn chauffeur en gids tussen een groep Papoea's die een soort demonstratie hielden. Toen ik foto's maakte stond ineens een politieman naast me. Ik moest mijn paspoort inleveren en mijn fototoestel. Of ik maar mee wilde komen. Waarom, vroeg ik. Dat hoor je wel op het bureau. Gelukkig werd er ook een Amerikaan opgepakt, zodat ik tenminste een lotgenoot had. Toen we merkten dat ze best wel een financiële bijdrage wilden, zeiden we tegen elkaar. Dat nooit, we geven geen geld. Ze wilden alles van me weten. Ik vertelde uiteraard niet dat ik veteraan was. "Ik ben hier in verband met het jubileumfeest van de Missie in Merauke", was het enige dat ik kwijt wilde. Maar ik besepte meteen dat ze mogelijk mijn veteranenpas zouden ontdekken die ik bij me had. Linke soep. Dus die heb ik daar ongemerkt achter een kast laten vallen. Ik denk dat die pas er nog altijd ligt." Peperkamp werd maar liefst twee dagen vastgehouden. "De mensen van de Missie in Merauke maakten zich ernstig zorgen om mij. Ze konden aanvankelijk ook niet ontdekken in welk politiebureau ze me vast hielden. Na twee dagen mocht ik gaan. Alles kwam gelukkig op zijn pootjes terecht. Maar het was wel een avontuur."

Plunjezak

door Ed van Tuijl

3

Ik wil het nu eens 'n keer over die zak hebben. Nee, nee, rustig maar. Ik bedoel niet een van de kaderleden. Ik heb het over een echte zak. De plunjezak. Ik kreeg 'm in Merauke uitgereikt. Tegelijk met die berg boven en onderbroeken, sokken, hemden, witjes, koppel, cowboyhoed, vechtpet en alle andere aanverwante textiele zaken waar je in het leger iets mee moest. Handig zo'n plunjezak. Soms onmisbaar Dat begon al bij de foerier. In mijn geval sergeant-majoor Kroes. U weet wel. Die elk kledingstuk, maten en maten te groot, op mijn uitgestrekte armen bleef stapelen tot de PSU volgens hem compleet was. Daar zou ik het dan het komende jaar mee moeten doen. En, let op! Aan het eind van de rit nog net zo compleet weer terugbrengen. Zo niet, aanvullen dan maar. Maar wél rekening Man en zéker niet rekening Rijk.

Kroes had zijn zaakjes goed voor elkaar.

Die zak was dus meteen al broodnodig om de hele handel van uitdeelplek naar opbergkast te vervoeren. Een soort mobiele kledingkast. Nadat alles messcherp was opgeborgen, kon de zak voorlopig op non actief. Pas bij ons definitieve vertrek met de Kaloekoe werd hij weer als mobiele opbergruimte in ere hersteld. Maar dat was wel het begin van een partij gezeul waar de honden geen brood van lustten. Ik had er een bloedhekel aan. Dat ding om je schouder. In mijn situatie, met een meter vijftien net door de keuring gekomen, dus bijna slepend over de grond. Een soort eigentijdse backpacker. Niet eens zo ver van Australië vandaan.

In Sorong weer als kledingkast. Dan weer zeulend de Snellius op. In die grote legertent op Biak een nuttige opbergruimte om vervolgens in het vrachtruim van een sterk verouderde Super Connie naar het thuisland te vliegen. De Lockheed Constellation. Velen van u zullen er mee thuis gevlogen zijn. Dat aandoenlijke vliegmachientje. Gebogen neusje en drie vinnen op de staart. Stokoud. Jaren veertig. Nog net luchtwaardig. Zuchtend en steunend door het luchtruim. Met al die extra geplaatste stoelen. Haast bezwijkend onder het

overgewicht. Haar taak was duidelijk. Zo snel mogelijk zoveel mogelijk infanteristen thuis brengen.

Eigenlijk levensgevaarlijk. Die van ons haalde met een verbrande motor nog n t Athene. Daarna zal ze richting vliegtuigkerkhof gesleept zijn. Ik heb die reis al eens beschreven.

Op Schiphol nog 'n keer zeulen naar de taxi en thuis bij moeder aangekomen in een hoek gezet. Met het vaste voornemen om hem niet echt meer ergens mee naar toe te nemen.

Maar daar dacht Defensie duidelijk anders over. Of ik op die en die dag van die en die maand mij maar in Oirschot wenste te vervoegen. Compleet met, je houdt het niet voor mogelijk, compleet met plunjezak. Ja echt. Compleet met tropenuitrusting. De hele rataplan.

Ik heb de halve Generaal-Majoor de Ruyter van Steveninck Kazerne afgebeeld. Of ze wel goed bij hun hoofd waren. Wat moest de Irenebrigade met mijn pendek, jungleboots of wit uitgeslagen gevechtspak voor in de tropen in hemelsnaam op de Oirschotse hei?

Ze waren en bleven echter onverbiddelijk. Befehl ist befehl. Inleveren die hap. Dus daar liep ik weer te zeulen. Op een vrieskoude maar zonnige morgen. Naar een Schoonhovense bushalte. Daar waren pa en moe tijdens mijn afwezigheid naar toe verhuisd. Zonder dat ik fatsoenlijk van mijn geliefde Bladel afscheid had kunnen nemen.

In Utrecht sjouwde ik me helemaal het schompes. Vooral op het Centraal Station. Met van die hoge trappen als je naar een perron moest. Ik besloot de zak zoveel mogelijk zelf het werk te laten doen. Dus bovenaan elke trap de zak horizontaal op de grond, een flinke trap ertegen en hij rolde rap naar beneden. Ik sprintend er achteraan.

Om een lang verhaal wat korter te maken. Ik bereikte Oirschot nog voor het mij opgedragen uur van verschijnen.

En wat zegt die sergeant van het ontvangstcomit ? Wat zegt die perenplukker? Zonder blikken of blozen. "Meneer waarom sjouw je die hele plunjezak mee naar hier. We hebben alleen je koppel nodig. De rest mag je houden."

Ik plofte ter plekke zowat uit elkaar. Ik vroeg me niet eens kritisch af waarom ze dan w l die witte koppel konden gebruiken. Was toch ook niet echt een attribuut dat op een eerste grijs paste. Het drong allemaal niet tot me door. Ik was zó pissig. Ik kon geen zinnig woord uitbrengen. Ik schold het halve leger verrot. Dat wil zeggen, in gedachte dan. Want ik was dan wel een super poepie ouwe tropenstomp. Ergens was er toch nog altijd wat ontzag voor sterren en strepen blijven hangen. Zo'n held was ik nou ook weer niet.

Ik weet nog goed hoe ik daar een beetje lullig met die grote volle plunjezak voor me uit stond te staren. Totdat ik een groene, dus Hollandse soldaat naar me zag kijken. Ik floepte het eruit voor ik er erg in had.

"Joh, heb jij soms belangstelling voor een tropenuitrusting. Altijd goed onderhouden. Lekker vaak gewassen."

Bleek uitgeslagen zei ik er maar niet bij.

Tot mijn verbazing antwoordde hij: "O ja, geef maar hier. Ik weet er wel raad mee."

Toen ik zag hoe hij de zak behendig op zijn schouder legde en er doelbewust

mee een van de kamers inliep, besepte ik dat dit waarschijnlijk niet zijn eerste tropenuitrusting was. Meer van die pisinjdige Oranje Gelderlanders hadden waarschijnlijk gereageerd zoals ik. Hij stond er op te wachten. Via een soort Marktplaats zal hij er wel een aardig centje voor hebben gebeurd.

Infanteriehoed NNG met Oranje Gelderland embleem

Ik realiseerde me gelukkig net op tijd dat ik mijn hoed wel wilde houden. Voor mijn kleine broertje. Als souvenir. Hij heeft er nog jaren mee door Schoonhoven gelopen. .

Het leger. Na die plunjezak was ik er wel helemaal klaar mee. Maar goed dat ik meteen met groot verlof mocht. Niks geen herhaling meer. O ja, ik kreeg nog wel een oorlogsbestemming aangewezen. Boven in een kerktoren in Haarlem.

"Ja, aan me hoela", mopperde ik. "Jullie denken toch niet echt dat ik daar ga zitten als de Russen komen. Boven in die toren. Ben ik mooi een schietschijf. Haarlem zal het zelf moeten redden. Bij deze deserteer ik nu al."

Oeps, nu ik dit schrijf, bedenk ik dat ik met die toren in Haarlem een dienstgeheim verklap. Kan me eigenlijk niks schelen ook. Hadden ze me maar niet met die plunjezak moeten laten sjouwen.

De voetballers van Merauke

door Ed van Tuijl

4

Voetbalelftal in 1960 gefotografeerd op het kazerne terrein van de Saksen Weimar kazerne in Arnhem.

Staan v.l.n.r. Schmid, Strijd, onbekend, Traas, Engelaar, van Belkum en Willemsen. Gehurkt v.l.n.r. Olivier, van Luyn, Comello, Westen en Raats.

Roosendaal – Bladerend door sites met daarop foto's van Nieuw-Guinea veteranen valt ons oog op een voetbalelftal. Elf stoere mannen en een sport-instructeur. Maar we worden nog nieuwsgieriger als we uit het onderschrift opmaken dat de foto is genomen in de Saksen Weimar Kazerne in Arnhem. Dus spoeden we ons richting Roosendaal om tekst en uitleg te vragen.

We worden ontvangen door Sjaak Raats. Een andere Roosendaler, Toon van Belkum komt even mee buurten, zodat ze samen tekst en uitleg kunnen geven.

Het raadsel van Arnhem wordt meteen opgelost.

"Dat komt omdat wij, zeg maar, de generatie Grote Beer zijn", steekt Sjaak van wal. "Wij waren dus de eerste ploeg van Oranje Gelderland die in Nieuw-Guinea ging dienen. We losten de mariniers af, die zich terugtrokken

op Manokwari. In het noord oosten van de Vogelkop.

Ons bataljon lag in Arnhem. Op een goede dag kregen we te horen dat we naar Nieuw-Guinea gingen. Binnen onze ploeg, die uiteindelijk naar Merauke zou gaan, hadden we toen al een actief voetbalelftal. Kapitein Snoeck was ook daar al onze compagniescommandant. Die is gewoon met ons meegegaan. Dat we een actief elftal hadden kwam voor een belangrijk deel door de grote animator. Sergeant Schmid."

"Er werd druk geronseld om het vereiste aantal Nieuw-Guinea gangers bij elkaar te krijgen", vult Toon van Belkum zijn plaatsgenoot aan. "Ik ben nog altijd van mening dat we een beetje voor de gek gehouden zijn. Er werd ons toegezegd dat we bij terugkomst een premie van 2000 gulden zouden krijgen. Die moet ik tot op de dag van vandaag nog altijd ontvangen. "

Nu we toch met de bootgeneratie praten, willen we ook graag weten hoe het repatten dan geregeld was. Als ze allemaal tegelijk kwamen, gingen ze dan na een jaar ook allemaal tegelijk weg.

"Nee", legt Toon uit, "de ploeg bestond uit jongens die al langer of korter hadden gediend". Dus je ging in Merauke, en ook de andere plaatsen, naar huis als je afzwaaide. Dat betekende dat ik, die al een tijdje in dienst zat, na zes maanden weer naar huis mocht. Sjaak hier, mocht pas na tien maanden weg. Zo werd dat geregeld."

Het tweetal verhaalt over de prachtige bootreis die ze hadden. Naar de Antillen, door het Panamakanaal, even aanmeren op Hawaï. Wat wil een militair nog meer. De Grote Beer loste eerst op Sorong de grootste groep. Daarna Fak Fak en Kaimana.

"En als laatste gingen wij eraf", legt Sjaak uit. "Steeds als er een groep af ging, kwamen de mariniers uit die plaats er op. Dus in Merauke waren alle landmacht soldaten eraf en zaten de Mariniers die we kwamen aflossen op de boot. De eerste groep in Merauke was 59 militairen sterk.

Toon van Belkum zat in het eerste peloton. Met sergeant Klinkert. Sjaak Raats zat bij het ost peloton. De ondersteuning.

"Op Nieuw-Guinea hebben we een schitterende tijd gehad", zegt Van Belkum "Lekker ontspannen je diensten draaien. Zo nu en dan een oefening. Dat was het. Wij Grote Beer generatie hebben natuurlijk niet de infiltraties van ploppers meegemaakt. Ja, ook mij verbaasd het wel eens dat ik jongens van onze lichterzie met zo'n rij onderscheidingen. Zullen wel vierdaagse kruisjes zijn, neem ik aan. Anders zou ik het niet weten. Een zag ik zelfs met zo'n rood schouderkoord. Geen idee hoe je daaraan komt. Ik heb het allemaal in ieder geval niet."

Terug naar het voetbal. Naar de twee stoere verdedigers. West Brabanders. Maar als we naar de namen op de elftalfoto kijken, valt meteen op dat er zoveel West Brabanders en Zeeuwen in Merauke zaten. Toeval of had het een reden.

Raats:"Toeval, denk ik. Ik heb er nooit zo op gelet, maar nu je het zegt!"

We speelden in het begin op het voetbalveld op de kazerne. Toen stond het kanon er nog niet op. Na de opening van het voetbalveld tegenover de kazerne, met zelfs een kleine tribune, was dat voortaan het speelveld. De wedstrijden waren tegen Papoea elftallen. Nee, geen competitie. Zoveel teams

kon Merauke nu ook weer niet op de been brengen. Trouwens, zo gek veel wedstrijden heb ik er niet gespeeld. Ja, de Papoea tegenstander speelde op blote voeten. Maar daar kon je net zo'n harde trap van krijgen als van voetbalschoenen. Die mannen hadden eelt op hun voeten. Niet normaal."

Overigens kon Toon sowieso niet al te actief voetballen. Hij begon in Merauke met een beenblessure te tobben. "Was in Arnhem al aan de orde. Maar toen blijkbaar niet goed behandeld. In Merauke speelde het weer op. Ik moest naar het ziekenhuisje in de Kotta. Kreeg van de arts te horen dat ik lichte dienst moest gaan draaien. Maar wat denk je, installeerden ze me als hulp bij de foerier. Ik liep dagelijks veel meer dan als ik normale dienst zou draaien. Ik aan de dokter uitgelegd dat ik een soort magazijnmedewerker was geworden. Met alle gesjouw daarbij. "Zijn ze nou helemaal", zegt de dokter. "Van Belkum, je hebt voortaan algeheel vrij van dienst. "

Dus daar heb ik op gepaste wijze misbruik van gemaakt. We hadden een vrij arrogante sergeant die me graag kamerwacht probeerde te maken. Maar dan stak ik mijn vinger op en zei, sorry sergeant. Maar deze jongen heeft vrij van dienst. Ik kan echt geen kamerwacht spelen."

Beide mannen hadden al verkering toen ze naar Nieuw-Guinea vertrokken. "En ik schreef hem trouw", zegt Riet de vrouw van Sjaak terwijl ze nog een lekkere bak koffie inschenkt. "Elke drie weken twee brieven."

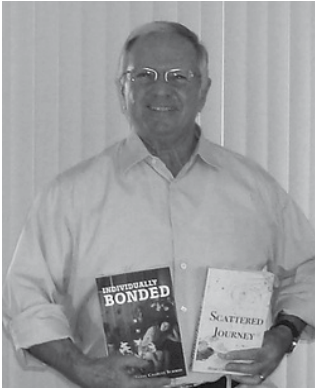
Sjaak laat in zijn netjes bijgehouden fotoboek een ingeplakte speld zien. "Kijk, die heb ik gehad van het ministerie van Defensie bij ons vijftigjarig huwelijksfeest. Dat doen ze bij echtparen die al verkering hadden voor het vertrek naar Nieuw-Guinea. Ik denk dat onze kinderen dat aangevraagd hebben. Wel leuk, natuurlijk."

De twee Roosendalers voetbalden in het latere burgerleven nog wel bij een vereniging. Maar dan op bescheiden niveau. Geen eerste klasse of zo. Sjaak was de eerste 23 jaar van zijn maatschappelijk carrière een echte warme bakker en ging daarna op een wagen van het IJspaleis rijden. Toon was zijn hele verdere leven meubelmaker. Timmerde voor zijn trouwen zijn eigen bankstel in elkaar. Samen mogen ze nog altijd graag naar de reünie in 't Harde komen. En naar Den Haag op de veteranendag. Meer activiteiten hoeft niet voor de voetballers van Merauke.

Hans Schmid

artikel bewerkt door Jaap van Hensbergen

In het artikel hiervoor leest u over de voetballers van Merauke en de actieve rol die sergeant Schmid daarbij vervulde. De redactie heeft Henri Charles Schmid kunnen opsporen. Geboren in Nederlands Indië, trouwde in Australië en woont tegenwoordig in de Verenigde Staten. Arizona. We hebben hem gevraagd om iets over zijn tijd in Merauke te laten weten. In dit artikel vertelt Hans over een wel heel bijzondere ervaring.

Toen ik in Merauke was gelegerd vertelt Hans "was Vader Drager daar het hoofd van de Rooms katholieke Missie" Vaak kwam hij even langs en iedereen kende hem. Iedereen groette hem als hij op z'n brommertje de ronde deed.

Hij deed daar zijn missie werk voor de inheemse bevolking van Merauke en omgeving. Op een dag vroeg Hans aan hem "hoe kan ik u helpen om een lach op uw gezicht te brengen?" Hij bleef somber kijken en draaide me zijn rug toe om weg te lopen. Hij liep weg, hield even in en draaide zijn hoofd naar mij toe maar liep

door. Even later kwam hij toch weer terug en nu met een lach op zijn gezicht. "Sergeant Schmid, dat HOE laat ik aan u over" Op dat moment wist ik even niet wat te zeggen en verging me mijn lach even. Ik dacht na over wat ik nu moest doen. Ik kon er niet meer onder uit en moest dus iets verzinnen. Maar wat?

Eureka. Later op de dag kreeg ik een idee. Nog niet zo lang geleden hadden we een nieuwe film ontvangen. De film Carmen Jones. Een speelfilm met donkere acteurs en een geschiedenis van een mooie dame die nogal wat last had met haar boksende en loshandige echtgenoot. De muziek van deze film is gebaseerd op de opera Carmen. Ik zou die film kunnen vertonen en een relatie leggen tussen de inheemse bevolking en de donkere acteurs in de film. Ik wist dat onder de vele verantwoordelijkheden van Vader Drager ook het managen van de Leprozen Kolonie (Hollands Lepra) viel. Een kolonie die ergens in het achterland was. Ik stelde vader Drager daarom voor deze film daar te vertonen aan de patiënten en vroeg hem of hij dat een goed idee vond.

Maar ik vertelde er wel bij dat onze commandant Kapitein Snoeck het ermee ook mee eens moest zijn. Met een dubbele lach gaf vader Drager te kennen er volledig mee in te stemmen. En van Kapitein Snoeck kreeg ik niet alleen direct toestemming voor het vertonen van de film maar ook de toezegging om

een jeep voor het vervoer naar de kolonie te mogen gebruiken.

Ik schrok behoorlijk toen Vader Drager mij een en ander vertelde over de omstandigheden in de Lepra Kolonie. Die locatie leek helemaal niet geschikt om een film te vertonen. Want er was daar niet meer dan een ruimte in de open lucht met een hoog hek er omheen. "Toch ontmoedigde dat mij niet" gaat Hans verder. Ik wilde die film daar vertonen en vroeg Vader Drager dus om een filmdoek te maken van witte lakens en deze zo strak mogelijk op te hangen aan palen of een hek. In de middag vertrokken via de door vader Drager aangegeven route. Uit voorzorg had ik de projector lamp uit de projector gehaald in de veronderstelling dat de weg wel hobbelig zou zijn. Bij de kolonie aangekomen moesten we van de missionarissen eerst onze handen een paar keer wassen. Voor ons zagen we een vrij grote ronde ruimte met een paar barakken en een hoge omheining van een soort kippengaas. Aan deze omheining was een laken opgehangen maar glad als een filmdoek was het zeker niet. Gelukkig was de afstand van het laken niet al te ver van de plek waar we de projector moesten neerzetten. We plugden de projector in de generator om stroom voor het filmapparaat te krijgen. We waren klaar om de patiënten en verzorgers te entertainen maar ook erg nieuwsgierig hoe alles zou aflopen. Gaat het allemaal lukken, dat was de vraag?

En toen kwamen de akelig gewonde bewoners naar de arena. Het rook verschrikkelijk sterk en er werd ons gezegd om niet te dicht bij de omheining te komen. Lepra zo werd ons verteld, is enorm besmettelijk. Toen de film compleet onverwacht was geëindigd gingen bijna alle patiënten heel snel met veel lawaai in de richting van het hek waar wij stonden. We moesten daarom snel inpakken en terwijl de missionarissen de patiënten van ons vandaan hielden werden wij naar een barak gebracht. Binnen werd ons een drankje aangeboden. Er was voor hen die geen ongekoeld bier of jenever dronken, een lauw flesje limonade. In deze leprozen kolonie raakte ik enorm onder de indruk van de barre en sobere omstandigheden waaronder deze missionarissen leefden en hun erg ontmoedigende werk daar deden, maar desondanks heel positief bleven. Na een poosje waarin de stilte overheerste vroeg een missionaris aan mij "waarom bent u zo stil sergeant?" Ik staarde een tijdje in het niets, dacht na en keek hem toen aan en zei "ik begrijp niet waarom al die patiënten zo razend snel opdrongen naar de omheining". Met een glimlach op zijn gezicht antwoordde de missionaris "we vertellen onze patiënten regelmatig en laten ook gekleurde plaatjes zien, dat er een blanke God bestaat die hun leed kan verzachten en hen kan genezen als hij hier zou zijn". "Dat ze moeten blijven hopen dat de hun ondraaglijke ellende alleen maar tijdelijk is". Hij stopte even en ging toen verder, "de patiënten waren ervan overtuigd dat u met uw assistenten die 'blanke God' was, want u kon bewegende beelden toveren op een scherm". Deze mensen hadden nog nooit een film gezien laat staan een film in kleur en met muziek.

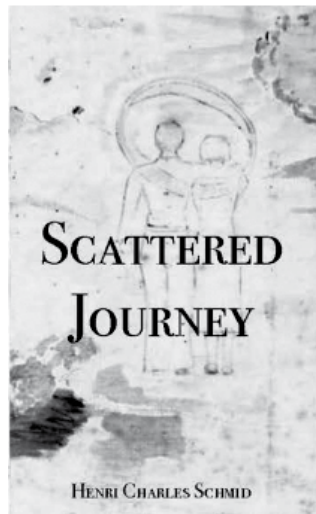
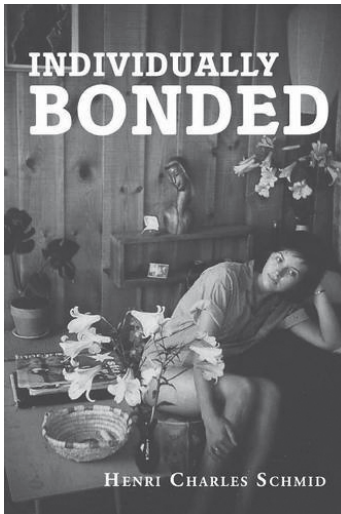
Het was prettig voor mij dat het op de terug weg naar het kamp al donker was en ik in stilte de avond nog eens aan mij voorbij kon laten gaan. Het gebeuren bij de omheining had mij erg geraakt en de tranen liepen me over de wangen. Ik was door de emotionele gebeurtenis van die avond behoorlijk in verwarring

gebracht. Steeds moest ik maar denken aan die arme zielen binnen de omheining. Die filmavond daar in de lepra kolonie is me daarom altijd bijgebleven. Het heeft ook bijgedragen aan mijn grote respect voor Vader Drager en zijn missionarissen die compleet geïsoleerd van de buitenwereld zich geroepen voelden om vrijwillig hun leven op te offeren voor de inheemse bevolking met hun werk in de lepra kolonie.

Sobat Hans Schmid,
toen sergeant sport en recreatie in Merauke

Certified Tennis Professional
Youth Fitness Expert
Published Writer / Author

www.3skatter-pe.com/books.html
www.3skatter-pe.com/blog

Hop and Go Bed en Breakfast

Wij bieden prachtige kamers en een heerlijk ontbijt in huiselijke sfeer.

Hop en Go is de ideale plek om te overnachten tijdens uw fiets of wandeltocht in het prachtige natuurlijke wadengebied.

Informeer naar de mogelijkheden!
Wij heten u van harte welkom.

Joop & Gre Hop

Goede reis en tot ziens.

Hearrwei 17
9073 GA Marrum (FRL)
www.hopandgo.nl

Tel: 0518-411725
Mob: 06-50600015
E-mail: joophop82@gmail.com

Opslag Elburg

Opslag Elburg biedt voor kortere of langere perioden opslagruimte aan. Bijvoorbeeld bij verhuizing of opslag van bedrijfsvoorraad. Zowel zakelijk als particulier dus, voor uiterst scherpe tarieven. Ook verhuren wij kantoor- en bedrijfsruimten.

OPSLAGRUIMTE NODIG?

Check: WWW.OPSLAGELBURG.NL

Of bel: 06-2000 71 75 / 06-5242 06 45

AW Beheer | 't Straatje 6 | 8081 RN ELBURG (voormalig VNK gebouw)

Van het bestuur

Wij gedenken

Met eerbied en in gepaste stilte brengen we een laatste ertsaluut aan:

T. Middel	9754 BX	Groningen	Overleden 18 mei 2016
G. Banck	8023 DA	Zwolle	Overleden 24 mei 2016
T. Jenniskens	5961 JJ	Horst	Overleden 25 mei 2016
K. Kuypers	6471 CA	Eygelshoven	Overleden 13 juni 2016
H. van Heertum	5453 GN	Veghel	Overleden 21 juni 2016
V. Kaak	1183 JG	Amstelveen	Overleden 16 juni 2016
K.A. Verwey	7102 DB	Winterswijk	Overleden 1 juli 2016

Een Veteraan
Hij werd niet ingehuurd
Maar werd er heen gestuurd
Naar een ander werelddeel
geen moeite was hem teveel
Hij moest daar iets begaan
zo werd hij Veteraan
Hij is nu weer thuis
En soms zo stil
De jaren verstrijken
Niet zoals hij dat wil
In zijn ogen staan beelden gegrift
soms vol van kwaadheid en drift
Hoeveel kan hij nog aan
Hij is een Veteraan

K.A. Verwey

Op 1 juli 2016 heb ik helaas afscheid moeten nemen van mijn unieke en onvergetelijke man, soulmate en trotse veteraan

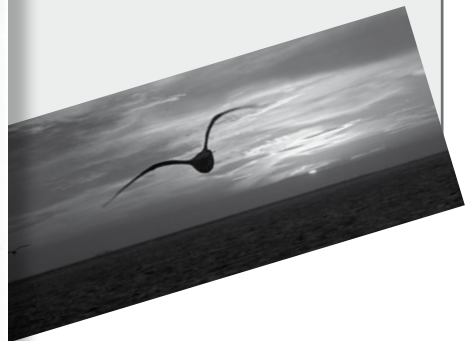
Klaas Aart Verwey
drager van het Nieuw-Guinea kruis

* Zevenhuizen, 7 mei 1942 † Enschede, 1 juli 2016

Marianne Verwey-van Deelen

De crematie heeft inmiddels in besloten kring plaatsgevonden.

Correspondentieadres:
Familie Ploeg, Rlouwstraat 105, 2585 GZ Den-Haag

Wij heten onze nieuwe leden welkom

W. J. J. Verhees	Elsdonk 22	5708 AC	Helmond
C. H. A. Klarholz	Van Vredenburgweg 955	2284 TS	Rijswijk
C. W. van Ederen	H. Gerhardstraat 195	1502 CE	Zaandam
W. A. van Groningen	Stadswal 20	7041 AM	's-Heerenberg

Digitaal aanmelden Wageningen en NLVD in Den Haag moet in 2017 beter

De nieuwe procedure leverde voor een aantal van onze leden problemen op. Deels veroorzaakt door het niet lezen of niet goed lezen van de instructies en deels omdat men niet in het bezit is van een computer. Daarnaast was het voor het VI ook nieuw en is het daar ook lang niet vlekkeloos verlopen. Men geeft toe dat er nogal wat fouten zijn gemaakt maar bij monde van J. Severs is er voor volgend jaar beterschap beloofd.

Wageningen

Er waren veel klachten van onze leden betreffende het verstrekken van de vrij vervoer bewijzen voor Wageningen. De berichtgeving door de organisatie van Wageningen en het VI was vooraf nogal tegenstrijdig. Eerst werd gezegd dat er geen vrij vervoer bewijzen werden uitgegeven. Toch kwam daarna de mededeling dat er een beperkt aantal (1000 voor alle deelnemers) vrij vervoer-

bewijzen beschikbaar was.

Het VI heeft naar eigen willekeur dit aantal vrij vervoerbewijzen uitgegeven. Het aantal van 1000 is te weinig ten gezien het grote aantal deelnemers. Velen vielen dus uit de boot. Een groot aantal veteranen kreeg dus geen vrij vervoer.

Het is daarom des te meer te betreuren dat er 24 leden van onze vereniging die zich wel hebben aangemeld maar niet gekomen zijn want zij beschikten wel over vrij vervoer bewijzen. Die bewijzen konden dus nu ook niet door anderen worden gebruikt om naar Wageningen te komen. **Dringend verzoek van mij en het VI stuur deze niet gebruikte kaarten terug te sturen naar het VI onder vermelding van naam en registratienummer.**

De nieuwe consumptiekaarten gaven direct al problemen. Een aantal kaarten die wij uitgegeven hebben gaven geen saldo te zien. Daarnaast waren de kaarten van 2015 niet meer geldig terwijl was gezegd dat men die ook in 2016 kon gebruiken. Het saldo dat de deelnemers in 2015 op de kaart hebben gezet zijn ze dus kwijt. Althans daar ziet het naar uit. Wij als bestuur moeten hier over in overleg met Wageningen.

NLVD Den Haag

Ook hier heeft het digitaal aanmelden voor problemen gezorgd zowel van de kant van onze veteranen als van de kant van het Veteranen Platform / VI. Ook hier is voor volgend jaar beterschap beloofd. Bij het uitgifte punt op het Malieveld hadden de detachement commandant en ik grote problemen met het aantal van 34 leden die zich tijdig hadden aangemeld en ook vrij vervoer hadden ontvangen maar niet op onze deelnemers lijst stonden. Hoe dat heeft kunnen gebeuren is nog niet duidelijk geworden.

Daarnaast zijn 37 leden die zich hadden aangemeld en wel op onze lijst stonden, niet gekomen. Dat betekent in totaal 72 vrij vervoerbewijzen die niet gebruikt zijn voor de NLVD in Den Haag. Ook hier een dringende oproep; stuur de niet gebruikte vrij vervoerbewijzen terug naar het VI.

Met veteranengroet Rinus Leijns coördinator V.N.N.G.M.

29 september 2016

Herdenking bij het Papua monument op Landgoed Bronbeek in Arnhem

Sinds 2012 wordt deze herdenking georganiseerd door de Vereniging Nederlands Nieuw Guinea Militairen.

Op 29 september 2016 zal deze herdenking weer plaatsvinden.

Wilt u hierbij aanwezig zijn dan verzoeken we u dit schriftelijk te willen melden aan onderstaand adres. Na uw melding ontvangt u in september nadere mededelingen over deze bijeenkomst. Wij verwachten uw melding vóór 8 september a.s.

Per post:

Jaap van Hensbergen
Ravelstraat 4, 6815 HB Arnhem.

Per mail:

hensaradvies@jaapvanhensbergen.nl

Zondag 22 januari 2016

Nieuwjaarsreceptie Vereniging Nederlands Nieuw-Guinea militairen 1945-1962

Black Horse, Hoogstraat 7, 4701ZN Roosendaal. Nadere mededelingen in de Nieuwsbrief van december

19 en 20 april 2017

Reünie 2017

Vereniging Nederlands Nieuw-Guinea Militairen 1945-1962

Luitenant kolonel Tonnet kazerne 't Harde Eperweg 149, 8084 HE

Woensdag 19 april 2017 het 6e Infanterie bataljon (lichtingen 1959-1962)

Donderdag 20 april 2017 de overige militairen die in Nieuw-Guinea zijn geweest

Uitnodiging reünie 2017

Locatie: Luitenant Kolonel Tonnet kazerne in 't Harde
Toegang voor leden van de Vereniging Nederlands Nieuw-Guinea Militairen en introducés.

woensdag 19 april en donderdag 20 april 2017

- 19 april ontvangen we het 6e Bataljon Infanterie lichten 1959-1962
- 20 april ontvangen we alle overige militairen die in Nederlands Nieuw-Guinea zijn geweest.

Natuurlijk optreden en een voortreffelijke Oosterse maaltijd.
Voor het optreden en de organisatie zorgt weer de reünie commissie o.l.v. Cor van Vliet.

Wilt u naar de reünie komen dan kunt u inschrijven door betaling van de kosten met een bankoverschrijving (zie hieronder)
Hiervoor krijgt u een toegangskaart voor de opgegeven dag.

Inschrijving sluit 20 maart 2017!

Uw betaling is uw inschrijving voor de reünie
Reünie bijdrage 2017. € 15,00 per persoon. Maximaal één introducé.

- Gebruik voor uw overschrijving het rekening nummer:
NL40 INGB 0000 9254 56
- Gebruik de juiste te naamstelling t.w.:
Ver Nieuw-Guinea Militairen 1945-1962
- Geen afkortingen of andere namen. Uw overschrijving bereikt ons dan niet

Vermelden op overschrijving:

- Woensdag 19 april of Donderdag 20 april!!
- Uw registratie nummer (staat vermeld op uw veteranenpas)

Inlichting over de reünie:
Cor van Vliet
tel. 06 40 1415 21 of 0224 751413
corvanvliet41@gmail.com

Inlichting over de betaling van de reünie
Jaap van Hensbergen
06 53 1995 48
hensaradvies@jaapvanhensbergen.nl

Het bestuur vraagt om uw betaling van het lidmaatschap voor 2017!

Lidmaatschap € 16,50. Bedrag is al enige jaren niet gewijzigd
Maak het bedrag vandaag nog over of plan het bij uw bank op een datum
voor 31 december 2016.
Het bespaart de vereniging de kosten voor het versturen van een herinnering.

Bankoverschrijving

Rekening NL93 INGB 0000 8824 04
Op naam van: VER NIEUW-GUINEA MILITAIREN 1945-1962
(op deze manier invullen)

Vermelden "ledenbijdrage 2017" en uw registratienummer
(staat op uw veteranenpas)

De statuten vermelden in artikel 6 lid 2:
'Het lidmaatschap dient te worden betaald in de maand voorafgaande aan het
jaar waarop de betaling betrekking heeft.'
Dat is dus in december 2016

Als het bedrag van het lidmaatschap op 31/01/2016 niet is ontvangen kan de
vereniging het lidmaatschap derhalve beëindigen.

Opzeggen door een lid van de vereniging kan slechts geschieden tegen het
einde van het lopende boekjaar, mits schriftelijk en met een opzegtermijn van
4 weken. Wilt u dus onverhoopt het lidmaatschap voor 2017 opzeggen dan
moet dat uiterlijk in de maand december 2016 gebeuren.

Brieven of mails (niet telefonisch s.v.p.) voor het opzegging van het
lidmaatschap voor 1 december 2016 te sturen aan de penningmeester
J.H. van Hensbergen.
Ravelstraat 4, 6815 HB Arnhem
mail: hensaradvies@jaapvanhensbergen.nl
Telefoon: 06 53 1995 48

Inlichtingen over de betaling van het lidmaatschap kunt u ook krijgen bij
Jaap van Hensbergen per mail of per telefoon.

Alvast onze dank voor de vlotte betaling,

namens het bestuur
Penningmeester Jaap van Hensbergen

'Het zal me lukken', zei Michael Rockefeller, telg uit een puissant rijke Amerikaanse familie, tegen zijn medereiziger René Wassing toen in 1961 bij Nederlands Nieuw-Guinea hun boot omsloeg. En hij zwom naar de kust.

Michael was daar op expeditie voor het toenmalige Museum of Primitive Art in New York, opgericht door vader Nelson Rockefeller, gouverneur van de staat New York en presidentskandidaat. Michael werd nooit teruggevonden. Werd hij gedood door leden van de Asmatstam of opgegeten door krokodillen?

Carl Hoffman startte vijf jaar later een uitgebreid onderzoek. Hij bestudeerde onder meer honderden brieven en memo's van de Nederlandse regering en de rooms-katholieke kerk en sprak en de jungle met ooggetuigen van toen.

Hoffman komt in dit boek met een aantal opzienbarende ontdekkingen, onder meer over de rol van Nederland als kolonisator, toen Joseph Luns minister van Buitenlandse Zaken was.

Wreed Paradijs is een spannend en fascinerend verslag van de clash tussen twee beschavingen, en vormt een belangrijke bijdrage aan de Nederlandse geschiedschrijving.

De redacteur van uw NIEUSBRIEF heeft dit boek gelezen en kan het van harte aanbevelen

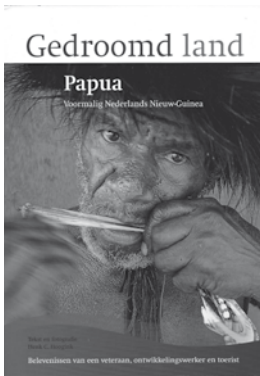
Brieven naar de groene hel

Henk Krijnen

De schrijven werd in de tachtiger jaren van de vorige eeuw voor een oliemaatschappij uitgezonden naar voormalig Nederlands Nieuw-Guinea. Zijn vriendin, nu zijn vrouw, werkte als tropenarts bij het Victoria-meer in Tanzania.

Het boek gaat over ontwikkelingsproblematiek, gezondheidszorg, contrasten tussen bedrijfsleven en ontwikkelingshulp en het onderhouden van een latrelatie. Het is een beeldend verhaal, vlot geschreven en verteld in de sociaal economische context van toen. Als u het boek besteld via onderstaande website en onder opmerking in het bestelformulier Papoea Steunfonds vermeld ontvangst SPS een deel van de opbrengst'

www.sps.nl en www.brievennaardegroenehel.nl

Gedroomd land

Papua

Voormalig Nederlands Nieuw Guinea

Henk HOOGINK

In 1961 uitgezonden als dienstplichtig marinier.

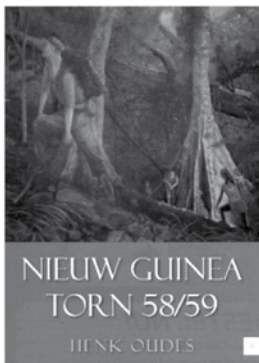
Een plek op aarde met witte vlekken en zwarte mensen

De periode als marinier, de terugkeer in 1996. De oprichting van de Stichting Manusia Papua, dertien reizen naar Papua en de realisatie van eenentwintig projecten, hebben interessante verhalen en foto's opgeleverd.

Papoea's zijn gekooide paradijsvogels

Verhalen over hitte, spanning, angst en afzien in de jungle, verdriet van een moeder, diep verlangen naar een geliefde, schoon water, een kraamkliniek, vervolging, de kwetsbare natuurlijke rijkdom van het gebeid, paradijsvogels, pinang en peniskokers. Na een gewapend conflict zouden littekens liefdevol gemasseerd moeten worden. Niet alleen die van onszelf, maar ook die van de voormalige vijand.

Kijk voor meer informatie en bestellen op www.gedroomdland.nl

Nieuw Guinea Torn 58/59

Auteur Henk Oudes (1939) volgde een opleiding tot gezelschilder. Na zijn diensttijd in Nieuw Guinea deed hij verschillende losse cursussen, waaronder het weer, taal, kunst schilderen, muziek, en tekenen. Later begon hij met schrijven.

Dit is het verhaal van een marinier, uitgezonden naar Nieuw-Guinea. Vanuit de daar ontstane behoefte om thuis te verellen van de belevenissen die niet of nauwelijks tot 'thuis' doordrongen.

Aantal pagina's 366

ISBN: 9789048433278

Uitgeverij: Free Musketeers, 2713 JA Zoetermeer
+31(0)79 320 35 90

www.freemusketeers.nl

Paradijsvogels en kroonduiven

Indische Nederlanders in voormalig Nieuw-Guinea

Tjaal Aeckerlin

2010 KIT Publishers Amsterdam

ISBN 978 94 6022 049 4

VREDE:
mede
mogelijk
gemaakt
door het
vfonds én:

alle mensen die zich inzetten voor onze vrijheid.

Het vfonds zet zich o.a. in voor de erkenning en waardering van geüniformeerden die namens de Nederlandse overheid waar ook ter wereld actief zijn of waren. Tijdens missies en operationele inzet raken sommige militairen en politiemedewerkers zwaar beschadigd. Ondersteuning is dan van groot belang.

Vindt u vrede en vrijheid ook zo belangrijk? Wilt u hier zelf ook een steentje aan bijdragen?

Doneer aan het vfonds via:

- éénmalige of periodieke gift
- nalatenschap of legaat na overlijden

Voor meer informatie:

Maaïke van der Steen, controller

E-mail: info@vfonds.nl

Tel: 073 - 613 91 00

Uw bijdrage is van harte welkom!

Triodos Bank:

NL64 TRIO 0197 642 691

o.v.v.: vfonds gift

**Investeren in vrede en vrijheid;
belangrijk voor iedereen.**

www.vfonds.nl

COMMISSIE SOCIALE ZORG

Vereniging Nederlands Nieuw-Guinea Militairen 1945-1962

voorzitter	Ad Bouterse 0224-215621	Lindenlaan 110, 1741TX Schagen ad.bouterse@hetnet.nl
secretaris	Gijs Elders 035- 5383830	Wakkerendijk 18, 3755 DC Eemnes gijs.elders&ziggo.nl
Friesland & Groningen	Peter Beers 0517-413506	Welgelegen 36, 8861XR Harlingen p.beers@home.nl
Drenthe	Gorrit van Berkum 0516-850186	De Muijnhorn 14, 8431BJ Oosterwolde gtvberkum@quicknet.nl
Overijssel	Wouter Wanrooy 0570-543072	Pr Beatrixlaan 25, 7437CA Bathmen woutwanrooy@concepts.nl
Gelderland	Kees Hermens 024-3564001	Karnstraat 3, 6532TX Nijmegen kees.hermens@hotmail.com
Utrecht/'t Gooi	Gijs Elders 035-5383830	Wakkerendijk 18, 3755DC Eemnes gijs.elders@ziggo.nl
Noord Holland	Jan van Gils 025-2514828	Pilarenlaan 6F, 2211NB Noordwijkerhout j.van.gils22@kpnplanet.nl
Zuid Holland	Sjaak Koomen 0252-215981	Vinkenlaan 6, 2172 JV Sassenheim j.koomen8@gmail.com
Zeeland	Adrie Poortvliet 0118-463259	Henri Dunantstr. 32, 4388NK Oost Souburg adriepoortvliet@hetnet.nl
Noord Brabant	Jan Wouters 073-6212997	Com. de Quaylaan 290, 5224CZ Den Bosch ja.wouters@planet.nl
Limburg	John Snackers 045-5252557	Groesweg 26, 6451GG Schinveld snack018@planet.nl

Merapi Tour & Travel

Dé Indonesië reisspecialist

Merapi maakt reizen naar het voormalig Nederlands Nieuw-Guinea weer gemakkelijk!

Merapi Tour & Travel is de Indonesië specialist en biedt onder andere reismogelijkheden naar Papua. Enkele keren per jaar organiseren we groepsreizen naar o.m. Biak, Jayapura en de Baliemvallei, maar het hele jaar door kunt u bij ons terecht voor individuele reizen. Op verzoek stellen wij ook graag reizen samen voor kleinere groepen.

In het najaar van 2016 organiseren we een groepsreis naar Jayapura, Manokwari, Sorong met Teminabuah en Raja Ampat, Fak Fak en Kaimana. Heeft u interesse? Laat het ons weten via info@merapi.nl of bel 088-8111999.

Merapi Tour & Travel

Prinses Irenestraat 58
6611 BK Overasselt
088-8111999

www.merapi.nl
Email: info@merapi.nl

